

O B S A H

Úvodem	8
Část první - Nahlížení do šerého dávnověku	
Vyobrazení z dávnověkosti vlastenské	11
První kroky	12
Poslední pohanka	21
Pohanské povídky Josefa Kajetána Tyla	23
Šáňka po českém Walteru Scottovi	29
Našim milým dítkám	35
Část druhá - Pověsti mezi fantazií a tradicí:	
Podlipská a Jirásek	41
Pád Děvína	41
Krokova chot a Libušina sláva	46
Nespoutané pověsti Sofie Podlipské	47
Závazné pověsti Aloise Jiráska	54
Část třetí - České pohanství mezi citem a rozumem:	
Třebízský a Jirásek	57
Na žalovském dvorci	57
Kněz zamilovaný do pohanů	58
Osudové setkání s levohradeckým mysteriem	64
Svatý Metoděj a Morana	69
Nevolnice	70
Jiráskův hřich mládí	72
Část čtvrtá - Vzájemné poznávání archeologie	
a literatury	76
Dejte pozor na věci starožitné!	76
Předčasné narození archeologické povídky	77
Národ nepotřebuje zábavu, ale poučení	89
Učitel nad archeologa: Jan Karel Hraše	91
Z vyprávění starce Kotouče	93
Jak se profesor Maška sešel se starcem Kotoučem	95

Část pátá - O archeologické povídce

a Klimentu Čermákovi 102

Pravěká hrobka 102

Čáslavský pan učitel 104

Archeologický ráj na Hrádku 114

Povídky pro mladé starožitníky 120

O čem povídky vyprávějí a jak to dělají 123

Co mají povídky společného 128

Jak pan učitel zkoumal 132

Děti: synové, žáci, studenti 138

Dospělí: autor, přítelé a ti ostatní 142

Jeskyně a mamut Mikoláše Alše 148

Od knížek zpátky k autorovi 150

Čermáková archeologická povídka ve vývoji žánru 152

Od Čermáka ke Štorchovi 157

Odbočení: Literární Evropa na cestě do pravěku 164

Část šestá - O pravěké fantazii

a Rudolfu R. Hofmeisterovi 172

Boj o ženu 172

Cesta rožmitálského rukavičkáře do hlubin věků 174

První člověk - První zločin 178

Život v pravěku 183

Znovu praotec Čech: V kolébce Praslovanstva 192

„Šťastný křisitel zamžených věků“ 198

Povídky o hradištích rodného kraje 202

Spisovatelův ilustrátor 206

Shledání s Eopsyché 210

Část sedmá - O pravěké povídce a Eduardu Štorchovi 213

První lidé 213

Vlastní cestou 215

Štorchova cesta k archeologii 218

Extrovertní povaha Štorchovy archeologie 221

Sociologický dějepis: Štorchova revoluce ve škole 222

Cesta Štorchovy archeologie do školy 228

Spory o oživlý pravěk 233

Štorchova cesta od archeologie 236

První beletristické pokusy 242

Jak se stal z diluviálního člověka lovec mamutů	246
V říši draků, ještěrů, prvolidí	257
Dobrodružství dávných lovců na Vltavě	261
Mimo pořadí: Junácké příběhy z doby Sámovy	268
Příběhy hochů z pravéčké vlasti	271
Meč proti meči (slovanský proti německému)	277
Starí a noví cenzori	286
Něco o povaze Štorchových knížek.....	291
<i>Exkurs první: Je spisovatel povinen držet se historické pravdy?</i>	299
<i>Exkurs druhý: Jak má pravěký člověk mluvit?</i>	301
<i>Exkurs třetí: Jak má pravěký člověk vypadat?</i>	305
 Část osmá – Doba Štorchova: epigoni,	
souputníci a konkurenti	323
Archeologická povídka	324
Historická povídka I: Pohanství v duchu Podlipské a Řezníčka	325
Historická povídka II: Pravěk v pojetí jensenovsko-hofmeisterovském	330
Historická povídka III: Pravěk v pojetí štorchovském	341
Návštěvy v pravěku, čili prostupnost času a jiné zvláštnosti	359
Tajemný nález profesora Zachariáše	362
Smutný konec: Archeolog i pračlověk ztrácejí vážnost	363
<i>Ohlédnutí na závěr</i>	<i>369</i>
 Poznámky	374
 Bibliografická příloha	
382	
Práce českých autorů	382
Práce cizích autorů	398
Synchronní přehled literárních prací zmiňovaných v této knize	401
 Literatura	406
 Výběrový osobní rejstřík	415
 Výběrový místní rejstřík	419